პარასკევი 22 თებერვ. 1908 წ.

ისარი

წელიწადი მეორე — № 43

გაზეთი «ისარი» ერთის წლით დიდს 7 მან., ნახევარი წლით—4 მან. 50 კ., ერთის თვით—90 კაპ. გაზეთის გამოწერა შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიგხვებში

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 3ბეტტები დიდს 15 კაპ.; უკანასკნელზე—10 კაპ., სამკლოვიანო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოჯერ სალამოს 5 საათამდე დიდს 3 მან., ზუთი საათის შემდეგ—მეტი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება «ისრის» რედაქციაში და კანტორაში ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან ნაუშადღვის 4 საათამდე.

ეფემერიდა მეორე — № 43

ეფემერიდა წარმოდგენა არ დაიბეჭდება. თაობეჭდავ მეორე წარმოდგენის და [illegible] რედაქცია დიდხანს არ ინახავს. ინახება ერთის თვეზე მხოლოდ დიდი წარმოდგენა [illegible] ლობით პასუხისათვის საჭიროა საფოსტო მარკები პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 11 საათიდან ნაშუადღვის 3 საათამდე.

ადრესის გამოცვლა ტფილისიდან ტფილისს ერთ დიდ 1 მან., ხალდ სხვაგან—40 კაპ

ფასი ნომერი ფასიდან 5 კაპ.

რედაქციისა და კანტორის ადრესი: ტფილისი, ელისაბეტის ქუჩა, № 1.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, редакція «ИСАРИ

მიიღება ხელის მოწერა 1908 წლისათვის.

ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

ისარი

გაზეთი ღირს:

ერთის წლით:	ნახევარი წლით:	ერთი თვით:
ტფილისსა და ტფილის გარეთ. . 7 მ.	4 მანეთი 50 კაპ.	90 კაპ.
სახლეარა-გარეთ . . . . . 12 მ.	6 მანეთი.	1 მანეთი 50 კაპ.

ფასი ნომერი ყოველგან ერთი შაური.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველი რიცხვიდან. წლით გაზეთის გამოწერა შეიძლება მარტო პირველ იანვრიდან პირველ იანვრამდე.

ფასები ოთხი ფურცლისა:

	1	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	ერთ	თვით	თვით	თვ	თ	თვით	თვით	თვით	თვით	თვით	თვ	თვ
ტფ. და ტფილის გარეთ	7	6—50	6	5—70	5—30	4—90	4—50	4	3—30	2—60	1—80	90
სახლეარა-გარეთ	12	11—	10	9	8	7	6	5	4—50	3—50	2—50	1—50

ზელის მოწერა შეიძლება:

ფოდალაზეა: 1) «ისრის» რედაქციაში (ელისაბეტის ქუჩა, № 1, მილოვის სახლი); 2) «ქ. ბ. ფ.-ქ. საბოლოდ»ის» მაღაზიაში ბიო ქეზეკაშვილთან (სახალოს ქ., თავდ-ახნაურობის ქარაგალა); **ქუთაისში:** ისიდორე ვეკერაძესთან («იმერეთის» წიგ. მაღაზია); **ბაკოსაში:** ს. ტარიელაშვილთან (ბიჯოტის ბაღეკ).

ფოსტიკი ფული უსათუოდ ამ ადრესით უნდა გამოგზავნოს: Тифлисъ, Кочубеевская ул. № 14. И. С. Агладзе.

ქრისტინე, ნინა, ისიდორე ბესარიონ და ივანე ბოგანოვნენი, აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი საყვარელ ძმის

ალექსანდრე ნიკოლოზის ძის ბოგანოვის

სულის მოსახსენებლად გადახდილი იქნება შაბათს, 23 თებერვალს, წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში, ჩოლოურთში, დილის 12 საათზედ. (1—132—1)

ტფილისის სახალხო თეატრი. რუსული ოპერა

რეპერტუარი მთელის კვირისა:

პარასკევს, 22 თებერვალს, ორი წარმოდგენა: დილით დაკლებულის ფასებით **„სევილელი დალაქი“.**

სადამოთი ჩვეულებრივის ფასებით — **„ორფეი ჯოჯოხეთში“.**

შაბათს, 23 თებერვალს, ორი წარმოდგენა: დილით დაკლებულის ფასებით—**«ივანე მეფის ძე»**, ფეგერეა; სადამოთი ბენეფისი კიბელმეიხტერის ფალიამენილისა: 1. **«ფანტაზია»** ოპ. ვაგნერისა (ბეთრ. იქნება უკვარტეტა და ორი აქტი; 2. **«ილდანკა»** ოპ. ჩაიკოვსკისა; 3. **„ბოგემა“**, ოპ. პუჩინიანელი აქტი).

კვირას, 24 თებერვალს, ორი წარმოდგენა: დილით ჩვეულებრივის ფასებით **„ორფეი ჯოჯოხეთში“.**

სადამოთი გამოსამშვიდობელი წარმოდგენა—სხვა ლ ! ხვა ოპერებიდან.

დილის წარმოდგენები დაიწყება 12 საათზე, სადამოთი 8 საათზე. (4—3)

ძმ. ნიპიტ-ნეგნის ცირკი.

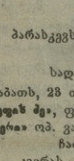

პარასკევს, 22 თებერვალს, 1908 წელს, ორი წარმოდგენა **დილით და სალამოთი.** დასაწყისი სახლოვანდ დაიწყებოდეთ **90 უფასო ხაჩუქარი.** 35 მანეთისა. **დღისით** დაიწყება 2 საათ. საჩუქრები 4 საათზე დარიგდება. უმთავრესი საჩუქრები: ქალის ოქროს საათი, ორი ლიმფა სტოლისა; დანარჩენი 42 საჩუქარი სხვა და სხვა საოჯახო ნივთებნი. სალამოთი დასაწ. 8½ საათ. სამი განყოფილება: 11 ს. საჩუქრების დარიგება. უმთავრესი საჩუქრები: სრული მზითევი სამაკარძლოსათვის, რომელიც 117 ნივთისაგან შესდგება: ვერცხლის სერვიზი ან 25 მან. ფულად, 5 სპილენძის და ნიკოლის სამოვარი, 2 ვერცხ საათი და სხვა. დასასრულ ბალეტი პანტონიმა. დასაწყისი 8½ საათზე. ბასსი ლიაა 11-დან 2 საათამდე, და 5-დან წარმოდგენის გათავებამდე. დაწვრილებით პროგრამებში.

(1—134—1) დირიჟერტორი **ბაკინ ნიკიტინი.**

კბილის ექიმი

ალ. ალექსანდროვი

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 9—2 საათამდე და 5—7-მდე. გლოდოვინის ბოლ. № 12. სახლი ბეგიანისა. (64)

ექიმი ვ. ლაბაბაშვილი

დაბრუნდა და იღებს ავადმყოფებს სალამოობით 6—7 საათ. (ავერა) გარდა). სლეპეოფსკაია № 5 (ანსტას. ეკლ. კუთხე). (ფ.)

ქ. ქუთაისში

ექიმი ი. ი. ჩარეიოვი

განსაკუთრებით იღებს **ვენერიულ, სიფილისან და ბინაი ავადმყოფებს.** 12—2 საათამდის. ბეგეთის ქუჩა, ანუოლაძის შესახვევში, ოსულოლინის სახლში. (25—ფ.—4)

ხელოვნების დოქტორი

ვ. ი. ფურადოვი,

ყოფილი ორდინატორი მოსკოვის უნივერსიტეტის კლინიკისა, იღებს შარადი, **ვენერიულ (სიფილ.) და ბინაი ავადმყოფებს** დილით 9—11 საათ. სალამოთი 6—7 საათზე. რტიშჩევის ქ. № 1, ცვეტოლის მეჩოგილ რაზმის ჩარდახარ. ტელეფონი № 711. (21—ხ.—19)

ექიმი

ვ. ხ. ფუსალიშვილი

იღებს თვალებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9—11½. კარაბანი ქუჩა № 9. (თვ.)

ექიმ-ბაქტერიოლოგი და ბაქტერიოლოგ

ალექსანდრე ალექსანდროვ

ბინაზე ავადმყოფებს დილის 12—1, სალამოს 6—7 საათ. ყორღანოვის ქ., ვერანდა; ბაკ. სახლი № 20 ტელ. 791. (0—487—59)

ექიმი

ვ. ვ. ბაბაკიძე

იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს დილის 1—2 ს., სალამოობით 5—6 საათ., **გარდა** კვირა და დღეგრძელი, ციხოსანის და ელისაბედის ქუჩების კუთხეზე, ბაბაშვილის სახლი, № 92. (ფ.—90)

თვალის ექიმი

ს. ვ. ცხვედაძე

კორპატის უნივერსიტეტის კლინიკაში ასისტენტად ნამყოფი, იღებს თვალით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9—1 ს. და სალამოს 5—6 ს. ვერა ოლდას ქუჩა, № 31, სახლი სარაჯიშვილისა. (25—25—14)

ქუთაისში

კბილის ექიმი

ვ ა რ ა ბ ო ვ ს კ ა ი ა

იღებს ავადმყოფებს დილის 9—3-მდე და სალამოს 5—7-დი. ტფილისი ქ. ჩიკვაძის სახლი, ბინა კ. დადიშკელიანისა. (25—43.—19)

ქუთაისში

შინაგან სნეულებანი და ბავშვების

ექიმი ვ ბ ბ ბ ა ბ ა ნ ი ა

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე: დილის 11—2 საათამდის და სალამოს 6—8 საათამდის დღსბიტლის შესახვევი, გორგიძის სახლში № 5. (25—125—4)

ქ უ თ ა ი ს ი

ოფალმიანის ექიმი

ი ბ. ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ოფალმ ავადმყოფებს ყოველ დღე 12—2 ს. დღისით. ადრესი ჰოსპიტლის ქ, სამ. ზედრო ჰოსპიტლის ეზოში, ბარბნოვ. (25—43.—2)

ექიმი

ა. ნ. ბ ი ა ს ა ბ ი ძ ე

კანაბის და ვენერიულ ავადმყოფებს

იღებს ყოველდღე შუადღის 12—1 საათამდე. სალამოთი 6—8 საათამდე, ხუთშაბათობით მხოლოთ დილით 8—9-დე, კვირაობით ავადმყოფებს **არ** მიიღებს. ყორღანოვის ქუჩა № 14.

კბილის ექიმი

ნ ი ნ ო ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

იღებს ავადმყოფებს დილით 9—2 ს. სალამოთი, 5—7 საათზე. ვერა ოლდას ქუჩა, № 2 (0—299)

კბილის ექიმი

ბ. ბ.

ბალაბაშვილი ბათიშვილი

იღებს ავადმყოფებს დილის 9—2 საღ. 5—7 ს. ადრესი: მიზეოლის ქუჩა, № 37. (25—53—24)

გამოვიდა და იყიდება

ი. ნ. ... „ბ. ... ...

ფეილისი, 22 თებერვალი.

ყოველი დრო თავისებურად ჰყოფს ადამიანებს მართლმორწმუნეებად და ურჯულოებად. ყოველს ისტორიულს ხანაში თავისებური შინაარსის ბრძოლა სწარმოებს მართლმორწმუნეებსა და ურჯულოებს შორის. ყოველს ახალს ხანას ისტორიულის ცხოვრებისა---მემკვიდრეობით გადაცემის წინანდელ დროიდან განსაზღვრული შინაარსის ტრადიცია ადამიანების დაყოფისა ორ ჯგუფად, მართლმორწმუნეებად და ურჯულოებად, გადაცემის ამასთანავე ერთად ტრადიცია ამ ჯგუფთა ურთიერთობის და ბრძოლის ფორმებისა. ახალი ისტორიული ხანა მზოლოდ მაშინ იმაჯერებს ფესვებს, როცა იგი ამ მეძველდრეობით მიღებულს ტრადიციებს სძლევს და ჰქნის თავის საკუთარს, ახალს პრინციპს ადამიანთა დასაყოფად ჯგუფებად... რა თქმა უნდა, აქ ჩვენ არც წოდებრივი ჯგუფები გვაქვს მხედველობაში, არც სოციალურ-ეკონომიური კლასსები; ის დანაწილება ადამიანებისა, რომელზედაც ჩვენ ვლაპარაკობთ, წოდებრივ და კლასსიურ დიფფერენციაციის (დანაწილების) გარეშე იმყოფება. ჩვენ მხედველობაში გვაქვს ადამიანთა დანაწილება ჯგუფებად მათის მსოფლმხედველობის ის ხაზებით, რომელნიც გამოჩარკვეულ მათს დამოკიდებულებას ამ დროინდელ საზოგადოებრივ ყოფნასთან. ამ მხრივ ყოველ ისტორიულ დროის დასაბასიათებელი მსოფლმხედველობა აუცილებლად შეიცავს პროგრესსიულ განვითარებისთვის საჭიროდ მიჩნეულ სამოქმედო გზის აღნიშვნას და მით აგრეთვე აუცილებლად განსაზღვრავს პრაქტიკულ მოქმედების ფორმებს. ვიდრე ახალი ისტორიული ხანა თავის საკუთარის მსოფლმხედველობით გაჯარავიდეს სამოქმედო გზას, იგი ძველ მსოფლმხედველობისაგან ნაანდერძივ გზაზე სდგას და მით პროგრესიულ განვითარებისთვის უმნიშვნელო და ზოგჯერ საზარალოც კი ჰხდება.

განვმარტოთ ეს ზოგადი აზრი აწინდელ საზოგადოებრივი მდგომარეობით. ეს მით უფრო საჭიროა, რომ ჩვენ გვაინტერესებს ამ ჟამად არა სხვა და სხვა ზოგადი აზრების პროპაგანდა, არამედ ეხლანდელი პოლიტიკური და საზოგადოებრივი მომენტის დადასტურება.

საყოველთაო დაძაბუნების დრო იყო. თვითმოქმედების ყოველივე გზა ხელოვნურად ჰქონდა შეკრული. საზოგადოებრივი ენერგია ხანგრძლივი და სისტემატიური უძრაობისაგან ერთის წერტილზე იყო გაყინული. იგი ენერგია ირგვლივ სიცივეს ასადგურებდა, ჰყინავდა გონებას, ჰყინავდა გულს, ჰკლავდა იდეალს, ჰკლავდა შეგნებას. შეუგნებლობის, უიდეალობის, მკონარე პირუტყვული საზოგადოებრივი ყოფნის დრო იყო. სოფლიმდა გონება დაბმ თვრემის ნიადაგზე იდგამენდა ბრწყინვალე ტახტი უიდეალო, ვიწრო, საყოველდღეო ინტერესების წრეში ცხოვრებისა. ისტორიული განვითარება შეჩერებული იყო. ოფიციალურ მატიანეებში წ�nოთ-წყობილთ სწერდნენ „ყველაფერი წესიერად არის მოწყობილია“. წესი მატიანეობდა, ადამიანის შემოქმედებითი ძალა კი სულელობდა. დიდი უმრავლესობა ხალხისა შეეწივა თავის მკონარე არსებობას და ბრძად დღესასწაულობდა „წესის“ ბრძანებაზე თავის უქმს ხალხთა ზოგადებრივს ყოფნას. სახალხო დღესასწაულს ოფიციალური გულ-გამოფიტულების, ოფიციალური უსულობის მეეფედი ესვა

დიდი უმრავლესობა ბრძად და შეუგნებლად ეურიგდებოდა თავის ყოფნას, ის ყოფნას. რომელიც არ ყოფნისაგან სულიერად და ზოგადოებრივად არ განსხვავდებოდა... ქვეყანა უხმო, უსიტყვო განსაცდელში იმყოფებოდა. სახალხოდ სიკვდილი მას ისე ფეხ აკრეფით უახლოვდებოდა, ისე ცბიერად სჭიდებდა ხელს, ისე ფარულად უჯდებოდა ძვალსა და რბილში, რომ საყოველთაო ძიერს არ ანდვევდა, გონების თვლებს ხელს არ უშლიდა, თვალზე გადაკრული ბინდს არა ჰხევდა... ამ დაძაბუნების ხანიდან გამოსასვლელად მოელი ცხოვრების ღონა, საძირკვლამდე ჩამწყვიდა ცალიერება იყო საჭირო, მაგრამ ყოველის უწინარეს კი თვით ამ საჭიროების შეგნება. დიახ, ყოველის უწინარეს შეგნება იყო საჭირო. ეი, სწორედ ამ შეგნების შექმნა და გავრცელება გახდა იმ დროის ისტორიულ ამოცანად. კრიტიკული შეგნება არსებულის ყოფა-ცხოვრებისა და შეუგნებლობა---ეი, ის პრინციპი, რომლის მიხედვითაც დაიწყო ამ დაძაბუნების ისტორიული ხანაში ადამიანთა დაყოფა ჯგუფებად; არა წოდებრივ, არ კლასსიურ ჯგუფებად, არამედ იმ საზოგადოებრივ ჯგუფებად, რომელთა მნიშვნელობაც ირკვევა მათის შეგნებული ცხოვრებისა. დამოუკიდებლივ სხვა და სხვა მსოფლ-მხედველობათა იმ ელემენტებისა, რომელნიც მათ განსაზღვრულ წოდებრივ ან კლასსიურ შინაარსს აძლევენ, იგი მსოფლმხედველობანი განსხვავდებოდნენ უთანეთისაგან იმ მხრივაც, რომ ან გონებრივ დაბრმავებას ამპონციებენენ და ან არსებული ცხოვრების შეგნებას და მის შეგნებულს დაფასებას. შეგნებულნი და შეუგნებელნი ეს იგივე მართლმორწმუნენი და ურჯულოენი იყვნენ. ამ ორი საზოგადოებრივი ჯგუფის ურთიერთობა, რომელთაგან პირველი ე. ი. შეგნებულთა ჯგუფი პირველ ხანებში ეტყდა რიცხვ-მცირე იყო, ამ ორი ჯგუფის ურთიერთობა არსებითად და ისტორიულად გამოთიბტებოდა არა განსაზღვრულ საზოგადოებრივ და სოციალურ-პოლიტიკურ იდეალებისთვის ბრძოლაში, არა ბრძოლის ტაქტიკის შეფარვებაში, არა პრაქტიკულს მოდელაწყობაში, არამედ მხოლოდ და მარტო არსებულის ცხოვრების ამა თუ იმ შეგნების ან შეუგნებლობისთვის ბრძოლაში... ამ ურთიერთობას ადადმიური მყუდროების ხასიათი ჰქონდა. იმისი არსებითი მხარე პროპაგანდა და აგიტაცია იყო. თითოეულ საზოგადოებრივ ჯგუფის მესვეურებად იყვნენ მოგრეხეული, გაწყრთილი და გამოჯეკილი მქადაგებელნი და არა პრაქტიკული მოღვაწენი. იდეალს, სოციალურს და პოლიტიკურს, მნიშვნელობა ეძლოდა არა იმ მხრივ, რომ იგი უნდა შექმნილიყო მოქმედების გზის მაჩვენებლად, არამედ მხოლოდ და მარტო იმ მხრივ, რომ იგი იდეალი იარაღი ყოფილიყო არსებულ ცხოვრების შეცვლებად. იდეალი, იმ დროინდელი ისტორიულ ამოცანის მიხედვით, მოქმედებისთვის არ იყო საჭირო და არც არავინ ფიასებდა მას ამ მხრივ. პირიქით, რაც უფრო ნაკლები ცხოველმყოფელობა ეძენებოდა იდეალს, ე. ი. რაც უფრო ნაკლებ მიმართავდა იგი ადამიანის სამოქმედო ენერგიას, რაც უფრო ნაკლებ უკმარნენდა იგი ადამიანის გულს ასეთის მიმართვით, რაც უფრო ნაკლებ ეეიებიდა ადამიანის სხვა სულიერ თვისებებს გარეშე შეგნებისა, მით უფრო ადვილი იქნებოდა თვით ამ შეგნების გავრცელება, მაშასადამე იმ დროინდელ ისტორიულ კვანძის გახსნა. საჭირო იყო არა სამოქმედო იდეალი, არამედ იდეალი ჩვენი ... რაც უფრო ნაკლებ ეეიებიდა ენერგიის გამოდვიძებელი, არამედ დამჩაღილივი და უარმყოფი ამ სამოქმედო ენერგიის გაღვიძების საჭირ ოებისა. დაძაბუნების ისტორიული ხანა მკონარე შეგნების მსოფლმხედველობამ შეეგუებოდა, ისეთ მსოფლმხედველობას, რომელიც არსებულ წესწყობილებისადმი ადამიანს ზურგს შეაქცევინებს, მაგრამ არა სამოქმედო ენერგიის, არა მოქმედებით, არამედ შეგნებით და შეეცნებით. საჭირო იყო იდეალი არა ადამიანის შემოქმედებითი ძალთა გამოვიძებელი, არამედ ამ ძალთა ისტორიული თვლეების გამამართველი. საჭირო იყო არა სუბიექტივიზმის სამოქმედო ზუქის ფრქვევი იდეალი, არამედ ობიექტივური, პანტეისტური, დამამინებელი, ნირვანის გამაღმერთებელი, უმოქმედო, პირუტყვული არსებობის დამაკონონებელი იდეალი. იმ დროინდელ ისტორიულ კვანძის გასახსნელად საჭირო იყო ისეთი შეგნება, რომელიც სასტიკად დაჰბმიდა ადამიანი სიცოცხლის ყოველს მხარეს, მაგრამ არც ერთის სიტყვით, არც ერთის ჭნგნი არ გაჰკეცავდა შეგნების მატარებელ ადამიანს, რატომ შენს მოქმედებას არ შეუთანხმებ შენს შეგნებასო. საჭირო იყო იდეალი, ადასაფე შინაგანის წინაალმდეგობიანი, რათა მას არ შეურაცხ ეყო ადამიანის ინდივიდუალური სიმაყე, მაგრამ მისი სიცოცხლე კი, კრიტიკის გავლენით, ყოველად შეუწყნარებლად დაესახა.

ასეთი წინაალმდეგობიანი ideaსაფე, ობიექტიური (?!) იდეალი ჰხდება ისტორიული საჭიროებად ისეთს დროს, როცა საზოგადოებრივი ცხოვრება ღონად არის დაბაბუნებული, ერა სამოქმედო ენერგია შეუფუეველი სიმტკიცით არის დაბორკილი, როცა შეზრდილებით ძალნი ულრეკნი ტყვეობაში იმყოფებიან, ერთის სიტყვით, როცა სიცოცხლე---ეს შუქია; შაფრეული შემოქმედებითი ძალნი, ეს ულირო წყარო მსოფლიო შემოქმედებისა --- ესასტეკულად წინაალმდეგობაში იმყოფება თავის თავთან მით, რომ ისტორიულად გაბატონებული სოციალური და პოლიტიკური რეჟიმი ძალნებს, მთელებრივ ჰქნნის თვით იმავე სიცოცხლის შემოქმედებითს ძალებს. სადაც ცხოვრება ასე ღრმად, ასე სასტიკად, ასე უტიროდ არის დამონებულ და დატყვეულ, იქ წინაალმდეგობით ალსავსე ideaია---აუცილებელი ისტორიული საჭიროება კაცობრიობის ისტორიულ განვითარების პროცესსში ზშირად გაუბვეს თავისი თავი ასეთს სახარელს და საშინელს მდგომარეობაში, მაგრამ ზშირადვე დაუღწევია ამ მდგომარეობისაგან თავი მით, რომ წინაალმდეგობით გამსჭვალული იდეალი შეუქმნია და იმის გავლენით გაუდგამია ჯერ გონება და შემდეგ სამოქმედო ენერგიაც... ერთის და იმავე სულიერი სხეულის ერთ-ერთი ნაწილიც ზშირად ყოფილა გამბელი მარტოდ მარტო ასეთს უკიდურეს დამონავეის ისტორიულს კონიუნქტურაში და მაშინ სწორედ საზოგადოებრივი სხეულის ამ ნაწილს წამოუყენებია წინ ასეთი წინაალმდეგობიანი idea.

საყოველთაო დაძაბუნების დრო იყო მთელს რუსეთში, ხოლო განსაკუთრებით კი ჩვენს ქვეყანაში. მონობის ღელის გადაგდება შეეძლებელ საქმედ გამოიაზურებოდა, ამ მიზნისთვის მუშაობა დონკიხოტობად ითვლებოდა. გონება ეარჩყოფდა ბრძოლას, ეარჩყოფდა ბრძოლებდა ძალთა თამაშის მიზნშეწონილებას, ეარჩყოფდა ეფლებას ეკეთესის მეძრისის მოლოდინისას. შეგნება შეიროგებული იყო ისტორიულ უბედურების აუცილებლობასთან და ვერ ჰბედავდა იმის კრიტიკას. გონება სთვლეულ და შეგნება ინიერდა. შეუგნებლობამ მოიცვა ქვეყანა და საყოველთაო ძილი დასდგურდა. საჭირო შეიქნა წინაალმდეგობის იდეალი და გამოჩნდა თუ არა ასეთი ideaია ეკონომიის კანონებიდან ბიდან მარდად და მკვირცხლად „მოაწონა“ მან თავისი თავი რუსეთის იმპერიაში მეტოვრებთა სწორად იმ ელემენტებს, რომელთაც ყველაზე ნაკლებ ეფიქრათ ასებული პოლიტიკურ და სოციალურ მდგომარეობის კრიტიკული შეგნება. ეს idea---ეს წინაალმდეგობისაგან მოყვანილი idea---მარქსიზმია. იგი არავის რას უსაყვედურებს, არავის არაფრისთვის არა ჰკიცხავს, არავისგან არაფერს არ მოითხოვს, ყველას ამარილებს, ყველას ადასტურებს და მით იგი ობიექტივურია. მეგრამ ოგვე მარქსიზმი შორეულ ისტორიულს პერსპექტივებში უსახავს დაბრმავებულ და დამონავებულ ადამიანის ფანტაზიას სოციალისტურ წესწყობილების საუცხოო, თვალწარმტაცს სანახავს. იგი სანახავი ჰხიბლავს და ატყვევებს მონა ბილაგან ზურგში ორად მოხრილის ადამიანს, მაგრამ ატყვევებს არა თავის მშვენიერებით და ნეტარებით, არამედ იმ დაპირებით, რომ იგი ნეტარება, იგი საუფლებელი თავის თავად, ისტორიულად და აუცილებლად დასაფდგურებს ქვეყნად, როცა დაჰკრავს საათი და დადგება ეაში აწინდელ მონურ მდგომარეობის განვითარებისა ამ მონობის და სიბეჩავის უმწეურველეს უკიდურესობამდე. ეს სასუფველი---ისტორიული ჯილდოა იმ წვალებისთვის, რომელსაც ეხლა განიცდის დაჩაგრული კაცობრიობა, ჯილდო---აუცილებელი, იმიტომ-ეფერად განსახორციელებელი. მარქსიზმი არა სჩრახავს და არა ჰკილავს იმით, ვინც დღეს ადამიანთა უმრავლესობის მონობას ჰქნნიან, იგი მხოლოდ წინასწარმეტყველობს, რომ გიელის დრო ეფიანსა და ისტორია დაჭრეკავს ზარს, რომელიც ამცნობს, რომ გათავდა ეხლანდელი მჩაგვრელთა ბატონობა, რომ მათ ადარ ძალუძთ განგარძონ თავისი მჩაგვრელობის პოლიტიკა, რომ თვით იგინი უარყოფილ არიან ისტორიის მიერ, რომ ერთი „ნაბტომი“ *) და კაცობრიობა, დაჩაგრული კაცობრიობა მედიდურად შესდგავს ფეხს ბედნიერების სასუფველში.

ამ მოძღვრების მეოხებით იღვიძებს იმედიანობა, რომელიც არავის არა სთხოვს თავის იმედიანობის გასამართლებლად გამოსულს რამ საქმეს, არამედ სთხოვს მხოლოდ ისტორიულ მიმდინარეობის შეგნებას და არსებულ მდგომარეობის გათვალისწინებას. შეგნება და შეგნების გავრცელება ჰხდება დაჩაგრულ კაცობრიობისთვის საყოველთაო, უნივერსალურ მაკამოდ. იდეალიანები განიყოფებიან „შეგნებულად“ და „შეუგნებლებად“. „შეგნებულნი“ ერთმანეთს „ამხანაგს“ უწოდებენ და მით შეგნების ნიადაგზე სოლიდარობას გამოჰხატავენ. შეგნების გავრცელება---ე. ი. პროპაგანდა და აგიტაცია მარქსიზმის მოძღვრებისა, ეი ერთად ერთი საქმე, რომელსაც ახლა ჯავენ „მოწონავენ“ ე. ი. განსაკუთრებით „შეგნებული ამხანაგები“ მიელს თავის სამოქმედო ენერგიას.

როგორც ზემოდ ვთქვით, ეს წინაალმდეგობით ალსავსე idea იმ უფრო ფეხს იკიდებს, სადაც უფრო სასტიკად არის დამონავებული ადამიანი. ინგლისში გაცილებით ნაკლებ ვიდრე საფრანგეთში, საფრანგეთში ნაკლებ ვიდრე გერმანიაში, აქაც ნაკლებ ვიდრე რუსეთში, ხოლო თვით რუსეთის იმპერიაზ შეაგულ ადგილებში უფრო ნაკლებ, ვიდრე ისეთ უნეკეეში სანაპიროებზე, როგორც საქართველო. შემთხვევითი მოკლენა არ გახლავს, რომ ქართველი მარქსისტები ასეთს დიდს როლს თამაშობენ „რუსეთის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის“ ცხოვრებაში.

ეი, ძირითადი მიზეზი მარქსისტული მოძღვრების სწრაფი გავრცელებისა ჩვენს ქვეყანაში, სადაც ამ მოძღვრებისაგე მთავარ პრინციპების ძალით იგი თითქმის სულიერ ფეხს არ უნდა იკიდებდეს, რადგან აქ არც განვითარებული კაპიტალიზმის ნიშნები ჩანს და არც პროლეტარიატის ფენა და სული რაზეზები. ჩვენი ქვეყნის გამოსაყენებელ უზომო ღაძაბუნების მდგომარეობიდან სწორედ იმ ტიპის მსოფლმხედველობა იყო საჭირო, როგორი ტიპისაც მარქსიზმი ბანდავს, ე. ი. შინაგანი წინააღმდეგობისაგან მოკერგული მსოფლმხედველობა. რა თქმა უნდა, მარტო ოდენ მარქსიზს არ შეეძლო ამ ისტორ ულ საჭიროების დაკმაყოფილება, სხვა ობიექტიურ იდეალიზმის მსოფლმხედველობანიც ასეთვე გამოსადეგნი იქნებოდნენ, მაგრამ სხვა და სხვა მიზეზების გამო ჩვენში მარქსიზმს უფრო მეტი გაბედული ნიადაგი. ობიექტიურ მსოფლმხედველობის იდეალიზმს ჩვენში აუცილებლად უნდა დიფსნა ტყვეობიდან ადამიანის გონება, ისინი შეგნება; უნდა გაღვიძებინა ისინი ადამიანებ ბეული ნიჭი აზროვნებისა, რათა შემდეგ ქართველი ხალხის მოვლეშარე შემოქმედებითი ძალებიც ამოძრავებულიყვნენ. მარქსიზმმა ეს ისტორიული დანიშნულება ჩვენში უკვე შესრულა. შესასრულა და მით სხვა ტიპის მსოფლმხედველობის წინ წამოყენება შეიქმნა საჭირო. მაგრამ ამაზე შემდეგ

სასელმწიფო სათათბირო

დამშეულთა დახმარება. სახ. სათათბიროს 19 თებერვლის სხდომაზე გენიბილია პროექტი იმის შესახებ, რომ შარშან მოლაპარაკებულ საზოგადოებრივ დასახმარებლად გადაიდოს 8.772.000 მანეთი, რომელიც 1908 წლის საგანგებო ხარჯთ-აღრიცხვაში უნდა იქმნას შეტანილი.

მომხსენებელი კარიკინი გადასცემს სათათბიროს პროექტის შინაარს, რომლიდან ვტუობილობთ, რომ მოვარობა კისრულობს მომავალ წლის 1 ლ მარტისათვის სათათბიროს წარუდგინოს დაზვრილები ანგარიში იმისა, თუ როგორ იქმნა დახარჯული ყველა ის ფული, რომელიც ეთაბიროს სათათბიროს გადასდო წლის დამშეულთა დასახმარებლად. მოხსენებიდანვე ვტუობილობთ, რომ კომისიას შეუმცირებია კრედიტი, რომელსაც კავკასიის ნამესტნიკი თხოულობდა ამიერ-კავკასიის დაზარალებულ მცხოვრებთა დასახმარებლად: ნამესტნიკი მოითხოვდა 2,400.000 მანეთს, ხოლო სახიუკიტო კომისიას დაუდგენია 1,900.000 მანათის მიცემა.

დეპ. ჩხეიძე აცხადებს, რომ ს.-დემოკრატიული ფრაქციაც წინანდელ აზრისაა: დამშეულთა დახმარების საქმის ორგანიზაცია უვარგისია და ფრაქციას არ ეთანხმებოდა ლაბუნისმეგებლობას, რომ გადადებული ფული წესიერად ეხარჯოს ... ეს ... ჯუნი; ამიტომ მონაწილეობას არ მიიღებს ამ საქმის გამო ეკენის ყრაში. მაგრამ რადგანო, უმატებს ჩხეიძე, სათათბირო მაინც თანახმა გახდება და მოთხოვნილ კრედიტს გადადებს, საჭიროდ მიაჩნია შეიდე იმის განხილვაში, თუ რამდენად შესაძლებელია შემცირებულ იქმნას კავკასიის ნამესტნიკის მიერ მოთხოვილი კრედიტიო. ჩხეიძე იხილავს ნამესტნიკის მიერ წარმოდგენილ ანგარიშს, ეთანხმება მას და ამტკიცებს, რომ შეუძლებელია იმ თანხის შემცირება, რომელსაც ნამესტნიკი მოითხოვს ადგილობრივ დამშეულთა დასახმარებლად.

დეპ. სოკოლოვი წინააღმდეგია, რომ კავკასიისთვის რამე იქნას გადადებული, რადგან ნამესტნიკის დეპეშის „მეტი ალაოთობრი ცნობა არა აქვს სათათბიროს კავკასიის მცხოვრებთა ვდგომარეობის შესახებ დამშეულ-დაზარალების მხრიგამ.

დეპ. სადაოვიანი მხარს უჭერს ნამესტნიკის მოთხოვნილს და წინააღმდეგია კრედიტის შემცირებისა, მით „მეტესო, დასძენს ორატორი, რომ მცხოვრებნი ამ ფულს სესხად ღებულობენ და არა დაუბრუნებელ შემწეობათო.

დეპ. ჯოროტოვი აცხადებს, რომ ხალხს გამოკვების საქმე თვით ხალხს უნდა გადაეცესო.

დეპ. დიმიტრიუკოვი იცავს კომისიის მოხსენებას და სხვათა შორის ამტკიცებს რომ ნამესტნიკის დეპეშაში ყველა საჭირო ცნობები არისო.

დეპ. ჩხეიძე ამბობს რომ კავკასიის შესახებ არც შეიძლება ნამდვილ ცნობებს მიიღეს. სამაგ ან ერობა არ იქმნება შემოღებული, ბანამდის ასეთ ნამდვილ ცნობებს ვერ მივიღებთო.

დეპ. ტიმოშენკო ამტკიცებს, რომ საზოგადოებრივ კავკასიაში ფასები იმიტომ კი არ აწევია, რომ იქ შიმშილობა იყოს, არამედ იმიტომ რომ ზემოკრდა პურის მოყვანა, რადგან თანდათან ტბოვრებენ სასოფლო მეურნეობის დარგს იცვლიანო.

მთავრობის წარმომადგენელი კოვალევსკი ეთანხმება კომისიის კანონპროექტს, რომელიც ბოლოს სათათბიროს დამატეკა. ჩხეიძის შესწორება, რომ კავკასიისთვის გადადებული იქმნას იმდენი, რამდენსაც ნამესტნიკი მოითხოვსო, უარყოფილ იქმნა.

ბრძოლა ლოთობისათვ. იმავე სხდომაზე დაიწყო კამათი ამ კომისიის მოხსენების შესახებ, რომელსაც დაეკვალა ლონისძიებათა გამოძებნა ხალხში ლოთობის შესამცირებლად. ჩაეწერა 69 ორატორი, ასე რომ ამ საკითხს სათათბიროო რამდენსამე დღეს მოახმარს. მომხსენებელი მეიენდორფი აღნიშნავს, რომ კომისია სამ ღონისძიებაზე შეჩერდა: 1) გამოიცვალოს ეუფლები, რომლითაც მაგარი სასმელები იყიდება სახაზინო დუქნებში (რათა ლოტა ჩაციოდეს), 2) ნება მიეცეს სოფლის საზოგადოებათა აკრძალონ თავიანთ ტერიტორიაზე მაგარ სასმელების გაყიდვა და 3) შემცირებულ იქმნას მაგარ სასმელებით ვაჭრობის დრო. დეპ. მდგელი გეგეკკორი (ზომიერი მემარჯვენე) ამბობს, რომ ყველი ეს ღონისძიებანი ისეთ საქმეში, როგორიც არის ლოთობასთან ბრძოლა,---ზოგადად თვალს მოტყუილებაა; ამ საშინელების მოსასპობლად საჭიროა არა პოლიციური ზომები, არამედ ხალხის ცხოვრების პირობათა გაუმჯობესებისა (ტაშის ცემა სათათბიროს ყველა სკამებზე); საჭიროა სკოლების გამოყენება, სკოლის გარეშე სწავლების განვითარება, საზოგადო მეშვეობათა მოწყობა დარიბთათვის, მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესება, გლეხთა მიწათმფლობელი ხალის გაფართოება და სხვა; რიცა რუსის ხალხი იგრძნობს, რომ იგი სრულიფულებიანი მოქალქეა ბაზდა, მხოლოდ მაშინ შეიძლება ლოთობის მოსპობა (ძლიერი ტაშის ცემა), ამავე აზრს იმეორებენ რუნზნეტოვსკი, პრიდვალნი, მილიუკოვი და სხვანი. კამათის გაგრძელება გადაიდო 21 თებერვლისათვის.

მეშვიდეენი ახალი შეკითხვა. სათათბიროს 42-ბ მეშვიდეენ დეპუტატმა შემდეგი შეკითხვა წარადგინეს: იცის თუ არა სახლდამ მინისტრმა, რომ ინგლისის ერთმა ჯარისკაბ ვერ მოაშუბადა რუსეთის მიერ შეკვეთილ კერკესებისთვის „რიფ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

*) ენგლისის „ნაბტომი“ აუცილებლობის სამეფოდან თავისუფლების სამეფოში.

რიკ“ ისეთი ᲯᲘᲣᲨᲜᲘ და ᲨᲐᲠᲨᲐᲮᲜᲘ, როგორიც რუსეთს უნდოდა და რომ მაᲨᲘ საᲮᲔᲚᲗᲐ ᲣᲤᲣᲚᲘᲡ წარმომადგენლებმა გადასᲬᲘᲡᲔᲚᲘ ქარხანის გეგმა და სურათები ᲩᲕᲔᲜᲘ ახალის ᲨᲐᲠᲐᲨᲐᲮᲜᲘᲡ და ᲯᲘᲣᲨᲜᲘᲡ, რომელიც ᲩᲕᲔᲜᲘ საᲮᲔᲚᲗᲐᲬᲘᲤᲝᲑᲐᲨᲘ ᲬᲐᲠᲓᲒᲔᲜᲘᲡ; თუ იცის, რა ᲘᲜᲓᲘᲐ მიიღო საიდუმლოების გამეᲪᲘᲡᲝᲗ წინაᲔᲓᲠᲘᲗ და აგრეთვე ამგვარ ბორკილების თავიდან ასაცილებლად მომავლეᲑᲘᲗ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

✦ საკᲘᲓᲠᲘᲗᲘ ᲓᲐᲮᲯᲐ. 21 თებერვალს, დილის 8 საათზე, ტფილისში სისრულეში მოიყᲕᲐᲜᲔᲡ სამხედრო სასამართლოს განაჩენი, რომლითაც ᲡᲘᲥᲕᲓᲘᲚᲘ გადაᲬᲧᲕᲘᲢᲐ მორᲩᲔᲚᲘ.

✦ ფოსტაზე თავდᲐᲡᲮᲛᲘᲡ. 20 თებერვალს თიანეთში მიმავალი ტფილისის ფოსტას გლდანის მახლობლად ვიღაᲪᲔᲑᲘ დაᲪᲔᲜᲔᲜ. უᲪᲜᲝᲑᲘᲗ ასტეხეს სროლა და ორი ᲪᲮᲔᲚᲘ მოᲙᲚᲔᲡ. ფოსტალიონი და მეᲤᲔᲠᲔ გაᲥᲐᲠᲩᲔᲜᲔ და მახლობელი ტყეᲨᲘ მიიმალᲔᲜᲔ. ასევე მიიმალა ორი სტრაᲯᲜᲘკი, რომელიც ფოსტას ახლᲔᲚᲔᲜᲔ. უᲪᲜᲝᲑᲘᲗ დᲐᲜᲐᲗᲘᲗᲐᲜ ᲛᲔᲠᲔ და ᲒᲐᲥᲪᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲗ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲗ.

✦ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘ. მოვახსᲔᲜᲔᲗ მკითხველებს, რომ დღეს ᲖᲣᲠᲑᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ სახᲚᲨᲘ გაიმართება კᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘ, ᲧᲕᲔᲚᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲮᲔᲚ ᲛᲘᲜᲐᲬᲔᲠᲘ. დაᲬᲧᲔᲑᲘᲡ 12 საათზე, მეორე კᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘ 24 თებერვალს.

✦ წარმოდგენა-კᲝᲜᲪᲔᲠᲗᲘ წყᲠᲝ-კითხვის საზᲝგადᲝᲔᲑᲘᲡ სასᲐᲠგებᲚᲝᲑᲐ. 20 თებერვალს ტფ. საკრებულოს დარბაზᲨᲘ გამართულ წარმოდგენა-კᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘ წყᲠᲝ-კითხვის საზᲝგადᲝᲔᲑᲘᲡ სასᲐᲠგებᲚᲝᲑᲐ დიდᲘᲐᲜᲘ ხალხი დაესწრო. პიესებᲘᲗ მᲘᲜᲐᲬᲔᲠᲘ ᲩᲐᲜᲐᲮᲐ. კᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘᲗ მᲝᲜაწილეᲑᲘᲗ ᲧᲕᲔᲚᲘᲡ საზᲝგადᲝᲔᲑᲐ კარგად მიიღო და ტᲘᲡ ᲪᲘᲗᲐᲗ დᲐᲯᲠᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

✦ ᲧᲣᲗᲘᲡᲐᲠᲐ. მᲠᲔ ნაწᲚᲘᲡ მგᲝᲑᲠᲝᲗᲐᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ მᲪᲔᲮᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲕᲔᲯᲐᲠᲘᲡ ᲨᲚᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, როგორც ამბობᲗ, რამდᲔᲜᲘᲛე მუᲨᲐᲝᲑᲘᲡ წარმოდგენილია ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲧᲣᲠᲐ ᲒᲐᲜᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘა. ᲛᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡ პᲐᲢᲠᲝᲜᲘ ᲒᲘᲯᲐ ᲛᲘᲪᲔᲚᲘᲐ ᲜᲘᲜᲬᲠᲯᲐ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲧᲣᲠᲐ ᲒᲐᲜᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘა. ᲛᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲧᲣᲠᲐ ᲒᲐᲜᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲗ

თავისუფლად ვეფარ ისარგებლებენ ეს პირნი „სიფალვანენი“ მაშფილიან? ფლეს მოკედი „სიფალვანენი“ მაშფილი ამ რამდენისმე პირის ხელშია, მაგ ვიმეკლიდის ამ მაშფლის ძალ-მოქმედებაზე დეფუძნებული.

„სიფალვანენი“ ტეფილ სარგებლის ქარდალ მრავალი სოფელი და ავრეფეგე ამერეთის მხარეულენე ოქეური მეფოფრენიგ ეფენ ალდგენინ ამ ტეკენ. ფლეკენენენ სსტეკ ეენ-ეენთიფალეფის კანი ამ ტეკის მეარ-ოფეფლენიგ სარგებლობენ და ბეკ ბეკენენარგენ სიკენ სხვიფის. ფროა ეენიეენი, რომ ასე ეფოფენა ალრ ეეიფლეს!

ფ.

რუსეთი

სიკვდილით დასჯილი ს.-ტ. ლეგ სინეგეენი. ფალეს მოაერის ნიკოფალზ ნიკოფალზის ძის ალ ოფსტეფალის პინინტრის მოკეფლის კანზრახეასოფეს, „ეროფენენ ეალეთ, ამ ფალეკენი ბეტეარბეენეი ნაპალსხეენ 7 პირი: 3 ქალი და 4 კაეი, ამაო შორის ფასეფალი ფეკ სინეკენი ოეო ეენი ეენიფალ ეენ-ეალ რეკეალეეფალარის ეარეკეი სალის ძე სინეკენის, რომელიც ეკ-70 წლეფი ეი ფალეკეეეფალ, 15 წლის ეალალ კიტარკენი ეი ეენ კეკენენალ; ეალალ კეოკენის ეენ-ალ ქალკ ბიტეაი ეენეოფალალ და კარ-ალიეეეალ ეარპენ, 1907 წელს. ეარეკეი სინეკენი ალალ ნიეენარი ეოკეი ალ ეენ-ეალალ ეაო: ამაის კალალ ეკეეენის ეარეკალ-ალ ეაო ეარეკეი ეენ-ეალ ეენ-ეალ ეენ-ეალ